

Metodické poznámky

Vymezení a aktualizace správních obvodů obcí s rozšířenou působností

Základní územní jednotkou pro zobrazení výsledků voleb v kartogramech jsou správní obvody obcí s rozšířenou působností. Obce s rozšířenou působností byly stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. 3. 2003. V příloze k tomuto zákonu je uvedeno 205 obcí s rozšířenou působností. Správní obvody obcí s rozšířenou působností byly stanoveny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. ze dne 15. srpna 2002 a nezahrnují území Prahy. Vymezení správních obvodů obcí s rozšířenou působností je pravidelně aktualizováno dle přijaté legislativy.

Postavení Prahy

V kartogramech jsou zobrazeny i výsledky za Prahu, neboť svěřil-li zákon orgánům hlavního města Prahy výkon státní správy, je území hlavního města Prahy správním obvodem. Ve volbách do Poslanecké sněmovny bylo hlavní město Praha identické s volebním krajem Praha. Výsledky voleb do Senátu jsou prezentovány za jednotlivé senátní volební obvody, které byly na území hlavního města vytvořeny. Ve volbách do Zastupitelstva hlavního města Prahy jsou prezentovány výsledky za celé město (v roce 2002 byla Praha rozdělena na 5 a v roce 2010 na 7 volebních obvodů). Za celou Prahu jsou prezentovány i výsledky voleb do Evropského parlamentu.

Zastupitelstva obcí

V kartogramech voleb do zastupitelstev obcí jsou zobrazeny výsledky řádných voleb do obecních a městských zastupitelstev, včetně zastupitelstev statutárních měst a hlavního města Prahy. Nejsou prezentovány výsledky voleb do zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy. Zastupitelstvo se nevolilo v obcích, které měly postavení vojenského újezdu.

Výsledky v územní struktuře platné ke dni voleb

Výsledky voleb za obce, které v průběhu sledovaných let měnily příslušnost ke správním obvodům obcí s rozšířenou působností, jsou zahrnuty ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností dle stavu ke dni konání jednotlivých voleb.

Hranice správních obvodů obcí s rozšířenou působností a hranice krajů odráží stav k 1. 1. 2010. Seznam obcí s rozšířenou působností je uveden v příloze č. 1.

Hranice volebních obvodů pro volby do Senátu jsou platné ke dni voleb v roce 2010 a jejich vymezení bylo aktualizováno na základě zákona 195/2010 Sb. Seznam volebních obvodů pro volby do Senátu s uvedením jejich sídla je v příloze č. 2.

Pojem strana ve volbách

V kartogramech jsou zobrazeny výsledky stran v různých druzích voleb. Vzhledem k principům podávání kandidátních listin nebo přihlášek k registraci v jednotlivých druzích voleb, je třeba osvětlit obsah pojmu strana ve volbách. Najít společnou základnu pro tento pojem je možné pouze při částečném zjednodušení. Obsah pojmu „kandidátní listina volební strany“ ve volbách do zastupitelstev obcí je nesouměřitelný s obsahem pojmu „kandidátní listina politické strany, politického hnutí nebo koalice“ ve volbách do Poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu, zastupitelstev krajů. V těchto volbách dává volič svůj hlas kandidátní listině jako celku a nelze tedy v případě koalic rozlišit, kolik hlasů získala každá ze stran v koalici samostatně. Nezjišťuje se ani kolik hlasů dostali jednotliví kandidáti (voliči mohou udělovat pouze tzv. přednostní hlasy). Vyloučena je kandidatura nezávislých kandidátů. Zmíněné zjednodušení spočívá v tom, že volební výsledky koalic ve volbách do Poslanecké sněmovny a zastupitelstev krajů považujeme za volební výsledek té strany v koalici, jejíž výsledky jsou v kartogramech prezentovány (týká se strany KDU-ČSL a jejích koalic na republikové i krajské úrovni).

Výše uvedený problém se naopak neprojevuje ve volbách do Senátu nebo do zastupitelstev obcí. Zde je v případě koalic nebo sdružení u každého kandidáta zřejmé, která ze stran jej do voleb navrhla (tzv. navrhuje strana) a získané hlasy nebo mandáty lze tak podle jednotlivých stran tvořících koalici nebo

sdužení shrnovat a tedy i prezentovat. Zvláštní kategorii tvoří výsledky nezávislých kandidátů. Pod tímto pojmem jsou sloučeny volební výsledky jak jednotlivých samostatných nezávislých kandidátů a výsledky členů místních sdružení nezávislých kandidátů, tak i výsledky kandidátů, kteří vystupovali jako nezávislí v rámci volebních stran typu sdružení politických stran a politických hnutí s nezávislými kandidáty. V kartogramech jsou výsledky voleb do Senátu a do zastupitelstev obcí prezentovány dle „navrhující strany“.

Názvy stran

V legendě kartogramů s výsledky voleb jsou názvy stran uváděny zkratkou. Úplné názvy volebních stran, včetně složení koalic a sdružení, jsou uvedeny v příloze č. 3

Rozdělení hodnot metodou pentil v kartogramech

Pentily rozdělují statistický soubor uspořádaný v neklesajícím pořadí na pět skupin se stejně velkým počtem prvků. Konkrétně tedy 205 správních obvodů obcí s rozšířenou působností je rozděleno na 5 skupin, z nichž každá obsahuje 41 obcí.

Kartogramy – změna volební účasti, změna podílu získaných hlasů, změna podílu získaných mandátů

Zobrazují změny, které nastaly ve volbách v běžném roce proti volbám předchozím. To znamená, že kartogram „Změna volební účasti 1998 – 2002“ zachycuje změnu volební účasti v roce 2002 proti roku 1998. Barevná škála modré barvy značí nárůst, barevná škála červené barvy pokles a hodnoty, které se pohybují kolem nuly, jsou zobrazeny bílou barvou.

Volební účast

Volební účast je podílem počtu hlasujících a registrovaných voličů vyjádřeným v procentech. Registrovaní voliči jsou osoby zapsané v seznamech voličů, tj. osoby, které splňují zákonné podmínky pro výkon aktivního volebního práva. Hlasující voliči jsou ti registrovaní voliči, kteří se zúčastnili voleb. Těmto voličům byla vydána úřední obálka pro hlasování v příslušném typu voleb.

Oblasti regionální volební podpory

Kartogramy poskytují přehled o rozložení volební podpory vybraných stran dle správních obvodů obcí s rozšířenou působností a zároveň ukazují intenzitu této podpory. Je v nich zobrazeno rozložení volební podpory stran, které získaly mandáty ve volbách do Poslanecké sněmovny v letech 2002, 2006 a 2010. Nejsou v nich zahrnuty výsledky hlasování v zahraničí, neboť volební zákon určuje, že se připočítávají k vylosovanému volebnímu kraji. Nelze tedy určit, do kterého správního obvodu obce s rozšířenou působností by měly být zahrnuty.

Pro zjednodušení a lepší orientaci jsou kartogramy vytvořeny podle jednotné metodiky. Území v mapě vyznačená **tmavší barvou** strany, jsou oblasti, kde strana získala 20 % všech svých hlasů ve volbách do Poslanecké sněmovny, přičemž volební výsledky stran v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností jsou řazeny sestupně podle relativního zisku strany (od nejvyššího procentního zisku k nejnižšímu). Území vyznačená **světlým odstínem „stranické“ barvy** jsou ta, kde strana získala dalších 20 % hlasů. Dohromady tedy v územích označených stranickou barvou (tmavší a světlejší) získala strana 40 % všech svých hlasů. **Bílá území** představují oblasti, kde strana získala dalších 20 % a spolu s předchozími územími v nich tedy dosáhla na 60 % absolutního zisku. **Světle šedá** území představují zisk dalších 20 % (dohromady 80 % absolutního zisku) Konečně **tmavě šedá** území jsou ta, kde strana dosáhla dopočet do 100 % absolutního zisku hlasů.

Volební stabilita

Volební stabilitu posuzujeme z hlediska počtu vítězných stran ve volbách do Poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu a krajských zastupitelstev (v Praze volby do Zastupitelstva hlavního města) v letech 2000 – 2010 v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností. Nejstabilnějším obvodem je ten, v němž vítězila stále stejná strana. S růstem počtu vítězných stran se volební stabilita snižuje.